

Bruselj, 29. november 2022
(OR. en)

15381/22

CULT 126
AUDIO 127
SOC 658
SUSTDEV 209
SAN 631
EDUC 411

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	14436/22 COR 1
Zadeva:	Resolucija Sveta o delovnem načrtu EU za kulturo za obdobje 2023–2026

V prilogi vam pošiljamo Resolucijo Sveta o delovnem načrtu EU za kulturo za obdobje 2023–2026, ki jo je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na seji 29. novembra 2022.

**RESOLUCIJA SVETA O DELOVNEM NAČRTU EU ZA KULTURO ZA OBDOBJE 2023–
2026**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB PRIZNAVANJU

- kulture kot neskončnega vira navdiha in inovacij, odraza človečnosti in estetike, našega skupnega jezika in dediščine ter temeljnega dela naših identitet in skupnosti;
- vloge kulture kot sestavnega elementa trajnostnega razvoja in pozitivne družbene preobrazbe;
- vedno večjega pomena vrednot EU, tudi svobode izražanja in ustvarjanja;
- prispevka kulturnega in ustvarjalnega sektorja k zaposlovanju in gospodarstvu EU;
- vloge kulture v zunanjih odnosih EU in sodelovanju z drugimi mednarodnimi organi, zlasti s Svetom Evrope in Unescom;
- predhodnih delovnih načrtov Sveta za področje kulture in doseženih rezultatov;

OB UPOŠTEVANJU

- trenutne vojne Rusije z Ukrajino, državo kandidatko za članstvo v EU, pri čemer ta vojna predstavlja grobo kršitev mednarodnega prava in napad na človekove pravice in temeljne vrednote ter načela EU, obenem pa grozi, da bo uničila bogato kulturno življenje in dediščino Ukrajine; poleg tega je povzročila tudi največje razseljevanje državljanov v Evropi po drugi svetovni vojni in alarmantno energetska krizo;
- resnih učinkov pandemije COVID-19 na celotno družbo, posameznike in številne gospodarske sektorje, zlasti kulturni in ustvarjalni sektor, med katerimi številni še vedno trpijo zaradi njenih posledic;
- vse hitrejših podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in posledično potrebe po hitrejši trajnostni preobrazbi, ki jo kultura lahko pospeši z ozaveščanjem, ustvarjalnostjo in inovacijami;
- trenutnih procesov, kot je digitalizacija, in nenehnih izzivov, na primer posebnih delovnih pogojev umetnikov, ustvarjalcev in drugih kulturnih delavcev;

OB OPOZARJANJU na

- glavne politične referenčne dokumente iz Priloge II k tej resoluciji;
- pomen vključevanja kulturne razsežnosti v vsa ustrezna področja politike, programe in pobude ter potrebo po večji sinergiji;
- prizadevanj za razvoj in izvajanje strateškega pristopa EU k mednarodnim kulturnim odnosom;

SE STRINJA

z naslednjimi glavnimi prednostnimi nalogami in njihovim prispevkom h krepitvi evropskega kulturnega sodelovanja, spodbujanju kulturne raznolikosti in zagotavljanju evropske dodane vrednosti ob upoštevanju glavnih izzivov in ustreznem spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti:

- a) *Umetniki in kulturni delavci: krepitev vloge kulturnega in ustvarjalnega sektorja*
- b) *Kultura za ljudi: krepitev kulturnega udejstvovanja in vloge kulture v družbi*
- c) *Kultura za planet: aktiviranje moči kulture*
- d) *Kultura za soustvarjalna partnerstva: krepitev kulturne razsežnosti v zunanjih odnosih EU*

POZIVA KOMISIJO IN VISOKEGA PREDSTAVNIKA UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO, NAJ NA SVOJIH ZADEVNIH PODROČJIH PRISTOJNOSTI IN OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

- do aprila 2026 na podlagi prostovoljnih pisnih prispevkov držav članic pripravita delovni dokument s preliminarnimi ključnimi ugotovitvami o izvajanju tega delovnega načrta EU in do junija 2026 sprejmeta končno poročilo;
- na podlagi predhodnih posvetovanj z državami članicami in deležniki razmislita o predlogu strateškega okvira EU za kulturo, ki bo vključeval vodilna načela iz Priloge I in katerega cilj bo strateško vključiti vidik kulturne politike in prednosti kulture v vse ustrezne politike, programe in pobude EU. Delovni načrti EU za kulturo bodo še naprej prednostno razvrščali in določali specifične ukrepe za kulturno sodelovanje na evropski ravni.

I. VODILNA NAČELA

Delovni načrt EU za kulturo temelji na naslednjih vodilnih načelih:

- Kultura, vključno s kulturno dediščino, je vrednota sama po sebi in prispeva h krepitvi evropske identitete.
- Kulturna in jezikovna raznolikost je temeljna dobrina EU, ki jo je treba spoštovati, spodbujati in krepiti, tudi z mobilnostjo in kroženjem del.
- Svoboda umetniškega izražanja in ustvarjalnosti je temeljnega pomena za človekovo sposobnost reševanja izzivov, kritičnega razmišljanja, uvajanja novosti in izumljanja, zato jo je treba spodbujati in podpirati na vse ustrezne načine.
- Kulturna raznolikost in medkulturni dialog sta bistvena za spodbujanje in varstvo človekovih pravic, saj spodbujata medsebojno razumevanje, pomagata preprečevati in reševati konflikte ter spodbujata spravo, mir in mednarodno stabilnost. Vsakršna zloraba kulture z namenom širjenja vojne propagande in dezinformacij ter spodbujanja sovraštva je nezdržljiva s temeljnimi vrednotami in načeli EU.
- Kultura pomembno prispeva k trajnostnemu razvoju, gospodarstvu in socialni vključenosti ter krepí teritorialno kohezijo.
- Kultura ima potencial za spodbujanje enakosti in medsebojnega spoštovanja ter za boj proti vsem oblikam nasilja, diskriminacije, nestrpnosti in predsodkov.
- Izvajanje bi bilo treba podpreti z optimizirano uporabo kakovostnih podatkov in statistik.

II. PREDNOSTNA PODROČJA

a) Umetniki in kulturni delavci: krepitev vloge kulturnega in ustvarjalnega sektorja

Kulturnega in ustvarjalnega ekosistema si ni mogoče predstavljati brez ljudi, ki ustvarjajo kulturne vsebine v neštivilnih oblikah, tj. umetnikov ter drugih kulturnih in ustvarjalnih delavcev, institucij in organizacij. Močan kulturni in ustvarjalni sektor je zato nepogrešljiv. Za ta sektor pa so značilni samozaposlitev, mala podjetja in mikropodjetja, visoka konkurenčnost in razdrobljeni trgi.

Umetniki ter kulturni in ustvarjalni delavci imajo običajno poklicno pot, ki temelji na projektih, in so visoko mobilni. Pogosto morajo za preživetje opravljati več del, saj so njihovi dohodki neredni in nepredvidljivi.

Kulturni in ustvarjalni sektor se je med pandemijo COVID-19 izkazal za zelo prilagodljivega in inovativnega. Kljub temu ga je pandemija močno prizadela in še vedno okreva zaradi njenih posledic.

Invazija Rusije v Ukrajini in njene posledice za kulturni in ustvarjalni ekosistem izpostavljajo pomembno vlogo kulturnih akterjev v demokratičnih družbah in pomen varovanja svobode umetniškega izražanja, ki je pod vedno večjim pritiskom.

Sedaj je treba bolj kot kdaj koli prej dodatno okrepiti odpornost kulturnega in ustvarjalnega sektorja, podpreti njegovo okrevanje in raznolikost, spodbujati njegovo sodelovanje pri trajnostnih ciljih, izkoristiti nove trende, ki jih je pospešila pandemija, tudi v digitalnem okolju, in zagotoviti poštene delovne pogoje za vse kulturne in ustvarjalne delavce, da bi se bolje slišali glasovi iz tega neodvisnega in dinamičnega sektorja.

b) Kultura za ljudi: krepitev kulturnega udejstvovanja in vloge kulture v družbi

Kultura, vključno s kulturno dediščino, ima ključno vlogo v naših demokracijah in življenju posameznikov. Udejstvovanje v kulturi in kulturni dediščini, ustvarjalnosti in umetnosti pozitivno vpliva na ljudi vseh starosti in iz vseh okolij; izboljšuje kakovost življenja ljudi ter zdravje in splošno dobrobit posameznikov in skupnosti. Kulturno udejstvovanje olajšuje socialno in teritorialno kohezijo, obenem pa spodbuja spoštovanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter zagotavlja platformo za odprt dialog v civilnih družbah.

Kulturna in jezikovna raznolikost je ena od ključnih prednosti Evrope, zato jo je treba spoštovati in spodbujati, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti manj razširjenim jezikom. Predvsem je treba zagotoviti udejstvovanje otrok in mladih v kulturnem življenju ter poskrbeti za njihove bralne sposobnosti, ki spodbujajo njihovo ustvarjalnost in bogatijo njihove izkušnje. Enako pomemben je vključujoč pristop k ranljivim in prikrajšanim skupinam.

Kulturne ustanove imajo ključno vlogo pri krepitevi demokracije in socialne blaginje, saj imajo dostop do celotne skupnosti, zagotavljajo cenovno ugoden ali brezplačen dostop do znanja in informacij, ob polnem spoštovanju pravic intelektualne lastnine, krepijo medijsko pismenost, ustvarjajo skupne temelje za dialog in razpravo, s čimer krepijo socialno vključevanje in sodelovanje skupnosti, prispevajo pa tudi k boju proti dezinformacijam, sovražnemu govoru in lažnim novicam. To vlogo kulturnih ustanov je treba še naprej spodbujati.

V zvezi s tem je v tem delovnem načrtu posebna pozornost namenjena spodbujanju razvoja knjižnic. Številne knjižnice zagotavljajo tudi mirno in varno okolje za ranljive ljudi, kar je trenutno še posebno pomembno glede na številne razseljene osebe iz Ukrajine in njihovo potrebo po fizičnem in duševnem zatočišču.

c) **Kultura za planet: aktiviranje moči kulture**

Kulturni in ustvarjalni ekosistemi v Evropi in zunaj nje se soočajo z resnimi grožnjami naravnega in človeškega izvora, pri čemer na evropski kulturni in ustvarjalni sektor dolgoročno vplivajo zlasti podnebne spremembe. Bistveno je, da sta kulturna dediščina ter kulturni in ustvarjalni sektor pripravljena na prihodnje izzive. Skrajni čas je za ukrepe, s katerimi bi se pripravili na tveganja na področju kulturne dediščine in okrepili njeno odpornost na podnebne spremembe. EU bo nadaljevala in okrepila boj proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami.

Kultura in kulturna dediščina prispevata k trajnostni preobrazbi, ki je potrebna za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora in Agende 2030. Pri tem imajo ključno vlogo tudi digitalne tehnologije. Zato je treba dodatno okrepiti inovacije v kulturnem in ustvarjalnem sektorju, digitalno preobrazbo ter dostopnost kulture in kulturne dediščine v digitalnem prostoru. Pri tem bo imela ključno vlogo skupnost znanja in inovacij (SZI) „Kultura in ustvarjalnost“ Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT)¹. Potreben je tudi uravnotežen pristop h grajenemu okolju. Široka promocija pobude Novi evropski Bauhaus bi lahko pripomogla k ozaveščanju o pomenu kakovostne arhitekture in grajenega okolja.

Poleg tega bi bilo treba izboljšati statistiko o raziskavah in kulturi, da bi lahko bolje spremljali uspešnost kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter oblikovali učinkovite politike na podlagi dokazov v podporo sektorju. Eurostat bi moral imeti glavno in okrepljeno vlogo v sodelovanju z drugimi mednarodnimi in neodvisnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z raziskavami in statistikami v kulturnem in ustvarjalnem sektorju.

---

¹ Skupnost znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>)

d) Kultura za soustvarjalna partnerstva: krepitev kulturne razsežnosti v zunanjih odnosih EU

Evropsko kulturno bogastvo in svoboda, pristop EU od spodaj navzgor, ki temelji na civilni družbi, in močna angažiranost EU v soustvarjanju so velike prednosti za mednarodne odnose z vidika enakopravnega oblikovanja trajnostnih partnerstev. Zelo pomembno je, da se ta potencial v celoti izkoristi tako, da se poveča število dejavnosti in projektov kulturnega sodelovanja, pa tudi njihova prepoznavnost in doseg.

Vojna Rusije proti Ukrajini je jasen znak, da se geopolitične razmere postopoma spreminjajo, pa tudi da se kultura in dediščina zlorabljata pri upravičevanju vojaške agresije. Glede na to lahko kulturno soustvarjanje v velikem delu sveta avtentično podpira in verodostojno sporoča naše evropske vrednote, tudi umetniške svoboščine in kulturne pravice, ter tako pomaga omejiti doseg avtoritarnih sistemov.

Z mislijo na prihodnost našega planeta in skupni cilj trajnosti je potrebnih več kulturnih ambicij za spremembe in intelektualni dialog, ki utira pot skupnim pristopom v duhu Novega evropskega Bauhauasa (trajnostno, vključujoče, lepo). Tesno usklajevanje na ravni EU in vključevanje kulture v vsa ustrezna področja zunanjega delovanja EU in v ustrezne finančne instrumente bosta ključna za krepitev vloge kulture v zunanjih odnosih EU.

III. IZVAJANJE IN METODE DELA

1. Svet poziva države članice, Komisijo in, v zvezi z vidiki zunanjega delovanja, visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj sodelujejo pri izvajanju ukrepov v okviru delovnega načrta na podlagi tekočega programa iz poglavja IV in Priloge A. Časovni razpored iz Priloge A je po svoji naravi okvirjen in ga bodo prihodnja predsedstva izvajala, kot bo ustrezno.
2. Po pričakovanjih naj bi redni dialog in sodelovanje med državami članicami, institucijami EU, civilno družbo, mednarodnimi organizacijami in partnerji iz tretjih držav sooblikovala celosten pristop, ki bo podprl sinergije, po potrebi pa tudi skladnost politik, spodbujal vzajemno učenje in omogočil boljše rezultate.
3. Uresničevanje delovnega načrta in izvajanje programa Ustvarjalna Evropa v okviru njegovih letnih delovnih načrtov ter drugih programov in dejavnosti, povezanih s kulturo, bi se morala sinergijsko dopolnjevati.

4. Predsedstvo Sveta bi moralo spremljati delovni načrt EU za kulturo, ki bi ga Svet lahko po potrebi prilagodil glede na dosežene rezultate in/ali razvoj ustreznih politik na evropski ali mednarodni ravni.
5. Teme na vsakem prednostnem področju se obravnavajo z različnimi ukrepi (poglavje IV) ob uporabi najustreznejše metode ali metod dela. Končni rezultati vsakega ukrepa bodo skupaj z ustreznim poročilom z ugotovitvami in, po potrebi, priporočili predloženi Odboru za kulturne zadeve, po potrebi pa tudi Delovni skupini za avdiovizualno področje in medije, ki bosta o njih razpravljala in se po možnosti odločila o nadaljnjih korakih.
6. Prožnost v zvezi z določbami in izvajanjem delovnega načrta EU za kulturo je bistvena pri odzivanju na sedanje in prihodnje izzive ter spreminjajoče se politično okolje.

7. Med drugim se lahko uporabijo naslednje metode dela²: odprta metoda koordinacije, ad hoc strokovne skupine in okrogle mize ali strokovne skupine in okrogle mize pod vodstvom Komisije, dejavnosti vzajemnega učenja, eksperimentalni in pilotni ukrepi, srečanja možganskih trustov, študije, konference, seminarji za pregled stanja ali druge oblike pregleda stanja, dialog s civilno družbo, formalne in neformalne delavnice, skupne pobude s Svetom Evrope in drugimi mednarodnimi organizacijami, sklepi Sveta in neformalna srečanja uradnikov ministrstev za kulturo in po potrebi drugih ministrstev.

---

² Splošne smernice v zvezi z metodami dela so določene v Prilogi B.

IV. UKREPI

V zvezi s prednostnimi področji in metodami dela, opisanimi v poglavjih II in III, bodo izvedeni naslednji ukrepi:

a) **Umetniki in kulturni delavci: krepitev vloge kulturnega in ustvarjalnega sektorja**

- **Status in delovni pogoji umetnikov ter strokovnjakov v kulturnem in ustvarjalnem sektorju**

Metode dela: nadaljnje ukrepanje na podlagi dela skupine za odprto metodo koordinacije; tematske delavnice; morebiti konferenca.

Obrazložitev: Kot nadaljevanje strokovne skupine za odprto metodo koordinacije se predlaga spletna platforma, ki naj bi zagotavljala informacije o delovnih pogojih umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev v državah članicah EU. Platforma bo temeljila na dragocenih podatkih in gradivu, zbranih tudi v sodelovanju s socialnimi partnerji, zastopanimi v različnih kulturnih sektorjih, in bi morala venomer upoštevati posodobitve in nove ukrepe. Poleg tega bo obravnavala tudi teme, kot so raznolikost, mobilnost in vidik spola. To bi pripomoglo k pridobivanju informacij o delovnih pogojih po vsej EU in boljšemu odzivanju na upravne zahteve, kar zadeva socialno varnost in druge vidike, na primer obdavčitev. Pri tej temi bi bilo treba upoštevati tudi izmenjavo izkušenj v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost.

Pričakovani rezultati: spletna platforma, ki bo omogočala stalno izmenjavo informacij in dobrih praks med deležniki v zvezi z izboljšanjem delovnih pogojev umetnikov in ustvarjalcev; pregled napredka in delo v zvezi s specifičnimi priporočili o statusu umetnika³.

---

³ <https://en.unesco.org/creativity/governance/status-artist>.

- **Umetniška svoboda**

Metode dela: konferenca, ki ji sledijo zadevni sklepi Sveta.

Obrazložitev: Umetniška svoboda je temeljni del kulturnega dela, njeno varstvo pa se je izkazalo za pomemben element pri krepitevi povezave med kulturo in demokracijo. Umetniki in deležniki v kulturnem sektorju se soočajo z novimi in vedno večjimi izzivi, zato so izjemno pomembna skupna prizadevanja, da se jim omogoči svobodno opravljanje njihovih poklicev po vsej EU. To vprašanje ne zadeva le pogojev za umetnike, temveč je povezano tudi s tem, koga se bo slišalo.

Pričakovani rezultati: izmenjava zamisli in najboljših praks z razpravo o različnih perspektivah in razvoju politike za spodbujanje pozitivnih sprememb.

- **Spodbujanje digitalne preobrazbe kulturnega in ustvarjalnega sektorja**

Metode dela: konferenca, ki ji po možnosti sledijo zadevni sklepi Sveta.

Obrazložitev: Digitalizacija je v zadnjem desetletju temeljito preobrazila kulturni in ustvarjalni sektor. Temeljno je spremenila način delovanja delavcev v tem sektorju ter odnose med njimi in njihovim občinstvom. Vendar pa razdrobljenost prizadevanj in pomanjkanje sodelovanja v večjem obsegu ovirata močan in prožen pristop k digitalni preobrazbi.

Pričakovani rezultati: izmenjava izkušenj za opredelitev najboljših praks, ki jih je mogoče prenesti, da bi spodbudili skladno in trajnostno digitalno preobrazbo v kulturnem in ustvarjalnem sektorju.

- **Spodbujanje zelenega prehoda kulturnega in ustvarjalnega sektorja s posebnim poudarkom na energetske krizi**

Metode dela: delavnica(-e)/odprta metoda koordinacije; pregled stanja v zvezi z energetske krizo, da bi izmenjali najboljše prakse.

Obrazložitev: Kulturni in ustvarjalni sektor pri zelenem prehodu ne sme zaostajati. Okrepiti mora svoj prispevek k trajnostni prihodnosti in imeti aktivno vlogo pri zelenem prehodu, podnebnih ukrepih in okrevanju Evrope, s posebnim poudarkom na trenutni energetske krizi, ob upoštevanju geografske raznolikosti in značilnosti Unije. Preizkušene so bile že najrazličnejše prakse in pobude. Delo v okviru tega ukrepa bi moralo odražati rezultate dela skupin za odprto metodo koordinacije v zvezi s kulturno razsežnostjo trajnostnega razvoja in krepitvijo odpornosti kulturne dediščine na podnebne spremembe. Pri tej temi bi bilo treba upoštevati tudi izmenjavo izkušenj v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost.

Pričakovani rezultati: izmenjava izkušenj in opredelitev najboljših praks, ki jih je mogoče prenesti, v kulturnem in ustvarjalnem sektorju (zlasti na področju uprizoritvenih umetnosti, glasbe, muzejstva, filmske produkcije), vključno s kalkulatorji CO₂; podpora prizadevanjem kulturnega in ustvarjalnega sektorja, da bi se prilagodil zelenemu prehodu.

- **Krepitev kulturne in ustvarjalne razsežnosti v evropskem sektorju videoiger**

Metode dela: sklop okroglih miz in/ali srečanje možganskih trustov.

Obrazložitev: Na podlagi sklepov Sveta o evropski strategiji za ekosistem kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter samoiniciativnega poročila Evropskega parlamenta in pilotnega projekta o videoigrah se lahko v razpravah na evropski ravni opredelijo možnosti za podporo kulturni in ustvarjalni razsežnosti v evropskem sektorju videoiger, ki je v ospredju novih kulturnih praks v digitalnem okolju. V teh razpravah bi lahko preučili tudi vprašanja, povezana z mehanizmi financiranja, zlasti za MSP in zagonska podjetja; neodvisnost, svoboda ustvarjanja in raznolikost kulturnega izražanja; spretnosti ter usposabljanje; ustvarjalne in tehnološke inovacije; nove uporabe videoiger za podporo dostopa do kulture; vloga videoiger v izobraževalne namene itd.

Pričakovani rezultati: priporočila za podporo kulturni in ustvarjalni razsežnosti evropskega sektorja videoiger ter okrepitev sodelovanja med evropskimi deležniki na tem področju.

b) Kultura za ljudi: krepitev kulturnega udejstvovanja in vloge kulture v družbi

• **Kultura in spodbujanje demokracije: na poti h kulturnemu državljanstvu v Evropi**

Metode dela: vzajemno učenje in morebiti konferenca, na kateri bodo sodelovali oblikovalci politik in ustrezni deležniki v kulturnem in izobraževalnem sektorju.

Obrazložitev: V duhu listine iz Porto Santa in na podlagi študije, naročene v okviru delovnega načrta za kulturo za obdobje 2019–2022, je treba okrepiti in razširiti udeležbo državljanov, zlasti med mlajšimi generacijami, ter upravičiti postopke odločanja, pri čemer je treba v odločanje, ustvarjanje, izvajanje, komunikacijo, mediacijo in rezultate vključiti celotno skupnost. Treba je vzpostaviti medsektorske sinergije med šolami, kulturnimi organizacijami, civilno družbo in drugimi akterji, da bi v celoti izkoristili preobrazbeni potencial kulture za krepitev demokracije.

Pričakovani rezultati: izmenjava izkušenj in izbira primerov najboljše prakse.

- **Kultura in zdravje**

Metode dela: morebiti konferenca; morebiti neformalna srečanja uradnikov z ministrstev za kulturo in ministrstev za zdravje; kratkoročna skupina za odprto metodo koordinacije za vključevanje kulture v zdravstvene politike – izmenjava dobrih praks s posebnim poudarkom na duševnem zdravju.

Obrazložitev: Kulturne dejavnosti lahko pomagajo pri preprečevanju bolezni, spodbujanju zdravja ter obvladovanju in zdravljenju bolezni. Kulturne dejavnosti nudijo celosten pristop in pozitivno vplivajo na ljudi vseh starosti in iz vseh okolij, izboljšujejo kakovost življenja ljudi ter zdravje in splošno dobrobit posameznikov in skupnosti. Imajo tudi znaten gospodarski učinek. Odprta metoda koordinacije lahko gradi na rezultatih pripravljalnega ukrepa za leto 2022 „Kultura za zdravje“ ter na prejšnjih raziskavah in delu na tem področju.

Pričakovani rezultati: boljša ozaveščenost o pozitivnih učinkih kulture in obsežnejše medsektorsko sodelovanje med nosilci odločanja; priporočila za izvajanje participativnih kulturnih praks s poudarkom na duševnem zdravju; nadaljnje evidentiranje dobrih praks.

- **Vzpostavljanje povezav: krepitev večplastne vloge knjižnic kot točk dostopa do kulturnih del, spretnosti in evropskih vrednot ter njihovega posredovanja**

Metode dela: skupina za odprto metodo koordinacije; delavnice; konferenca.

Obrazložitev: Knjižnice imajo ključno vlogo v evropskem demokratičnem, socialnem, kulturnem in izobraževalnem okolju na vseh ravneh. Pomembno prispevajo h kreptvi demokracije, participaciji državljanov in dejavnostim javne participacije po vsej EU, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih, vključno z najbolj oddaljenimi regijami. Sprejemajo različne skupine, razvijajo programe in dejavnosti, ki odražajo trenutne družbene izzive, ter zagotavljajo dostop do pluralističnih in zanesljivih informacij ter raznolikih kulturnih vsebin v varnem in dostopnem okolju. So ključna točka dostopa do lokalnih in avtohtonih podatkov, znanja, raziskav in kulture.

Pričakovani rezultati: začetek celovite razprave in preučitev področij za promocijo in krepitev knjižnic; opredelitev različnih razsežnosti in področij s potencialom ter preučitev možnosti financiranja v okviru programov EU; povezovanje oblikovalcev politik in knjižničarjev; preučitev možnosti za usposabljanje in nadaljnje dejavnosti knjižničarjev.

- **Zaščita otrok in mladih pred škodljivimi vsebinami na digitalnih platformah**

Metode dela: delavnica (-e)/razprave na okrogli mizi (-ah).

Obrazložitev: Dandanes so otroci in mladi mnogoštevilno prisotni na digitalnih platformah, ki imajo ogromen pozitiven potencial. A to povečuje tudi tveganje, da bi bile ranljive skupine izpostavljene škodljivim vsebinam ali dezinformacijam, ter tveganje zasvojenosti. Obstaja možnost nadgradnje evropske strategije za boljši internet za otroke, akta o digitalnih storitvah in pravil o zaščiti mladoletnikov iz direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah. Poleg tega sta za zaščito otrok in mladih pred škodljivimi vsebinami pomembna zlasti medijska pismenost ter kritično razumevanje medijev in platform.

Pričakovani rezultati: določitev najboljših praks in njihova podpora, da bi zagotovili zaščito in opolnomočenje otrok in mladih na spletu v državah članicah in tudi na ravni EU.

- **Najdljivost raznolikih evropskih kulturnih vsebin v digitalnem okolju**

Metode dela: tehnična študija in/ali delavnica.

Obrazložitev: Najdljivost kulturnih vsebin je odvisna od tega, kako so bili podatki ustvarjeni in dokumentirani, in od tega, kako velike platforme, ki delujejo kot „vratarji“, upravljajo vsebine. Evropske vsebine mora biti mogoče najti in ni dovolj, da so preprosto na voljo na spletu. Nujno je treba nadgraditi obstoječe delo in posvetovanja (npr. pregled medijev, Evropski avdiovizualni observatorij, Europeana), bolje razumeti učinek, ki ga imajo prakse prednostnega razvrščanja vsebin, algoritemska priporočila in strategije za izboljšanje algoritmov na kulturno in jezikovno raznolikost, ter najti skupne rešitve za večjo prepoznavnost visokokakovostnih evropskih vsebin na spletu, vključno z ustreznimi dohodkovnimi modeli, ki temeljijo na podatkih.

Pričakovani rezultati: priporočila; pregled inovativnih projektov in specifičnih orodij, pa tudi težav pri dostopu do vsebin (tudi za invalidne osebe in ljudi z nižjimi prihodki), s poudarkom na manj raziskanih in manj reguliranih sektorjih, kot sta glasbeni in knjižni sektor.

c) **Kultura za planet: aktiviranje moči kulture**

• **Statistika na področju kulture – krepitev odpornosti v kulturi in prek nje**

Metode dela: niz delavnic in/ali dejavnosti vzajemnega učenja; razprave z Eurostatom in statističnimi uradi držav članic EU.

Obrazložitev: Ob pandemiji COVID-19 se je v kulturnem in ustvarjalnem sektorju pokazalo več strukturnih izzivov in ranljivosti. Na nacionalni ravni in na ravni EU so že bili sprejeti pomembni podporni ukrepi, sprejeti pa je treba še dodatne ukrepe, kot sta večja izmenjava najboljših praks med državami članicami in razvoj sklopa zanesljivih statističnih podatkov o kulturi, primerljivih po vsej EU, med drugim o neenakosti med spoloma v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. Pomembno je graditi na rezultatih pilotnega projekta iz leta 2022 „Merjenje kulturnega in ustvarjalnega sektorja v Evropi“ in tesno sodelovati z Eurostatom.

Pričakovani rezultati: izmenjava najboljših praks med državami članicami; opredelitev in razvoj sklopa statističnih podatkov, usklajenih in primerljivih po EU, ki zajemajo vidike enakosti spolov, razsežnost dela, gospodarsko podporo sektorju in kulturno udejstvovanje ter so ustrezno socialno demografsko razčlenjeni.

- **Upravljanje na področju kulture**

Metode dela: srečanje možganskih trustov, ki mu po možnosti sledijo zadevni sklepi Sveta.

Obrazložitev: Svet se trenutno sooča s številnimi hitrimi spremembami. Zato so potrebni novi načini razmišljanja in inovativni pristopi, za umestitev kulture v središče javnega življenja pa so nujni tudi prečni in celostni pristopi h kulturnemu upravljanju, temelječi na najnovejšem razvoju, raziskavah in inovacijah.

Pričakovani rezultati: razvoj novega modela kulturnega upravljanja, v katerem so predlagani v prihodnost usmerjeni pristopi za celostno obravnavanje sedanjih izzivov.

- **Podnebni ukrepi prek kulture, vključno z umetnostjo in kulturno dediščino**

Metode dela: nadaljnje ukrepanje na podlagi poročil skupine za odprto metodo koordinacije za leto 2022; delavnice, ki jim po možnosti sledijo zadevni sklepi Sveta.

Obrazložitev: Kultura, vključno z umetnostjo in kulturno dediščino, ima lahko ključno vlogo pri spodbujanju podnebnih ukrepov ter trajnostnih vzorcev potrošnje in proizvodnje. Pri podnebnih ukrepih lahko ima aktivno vlogo in spodbudi drugačen način razmišljanja v zvezi s podnebno krizo. Izmenjava najboljših praks glede ciljnih varstvenih ukrepov lahko prispeva k varovanju naše kulturne dediščine, hkrati pa je lahko vir dobre prakse in znanja za prilagajanje podnebnim spremembam. Sodelovanje bi moralo temeljiti na poročilih skupine za odprto metodo koordinacije o krepitvi odpornosti kulturne dediščine na podnebne spremembe in kulturni razsežnosti trajnostnega razvoja.

Pričakovani rezultati: izmenjava znanja o inovativnih umetniških in kulturnih pristopih, ki prispevajo k reševanju podnebne krize in spremembi vedenja v ta namen, vključno z ukrepi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; napredek pri raziskavah na tem področju, ki jih financira EU.

- **Visokokakovostno življenjsko okolje za vse**

Metode dela: srečanja evropskih direktorjev za arhitekturne politike; promocija pobude Novi evropski Bauhaus v okviru izmenjav prek strokovnih omrežij na podlagi dela skupine za odprto metodo koordinacije; morebitna organizacija evropske konference o arhitekturnih politikah

Obrazložitev: V skladu z delom skupine strokovnjakov za odprto metodo koordinacije iz držav članic EU in njenim poročilom o vlaganju v visokokakovostno arhitekturo in življenjsko okolje za vse (2021) ter Sklepi Sveta o kulturi, visokokakovostni arhitekturi in grajenem okolju kot ključnih elementih pobude za Novi evropski Bauhaus (2021) se evropski direktorji za arhitekturne politike sestajajo pod vsakim predsedstvom Sveta, da bi preučili morebitne pobude za vzpostavitev visokokakovostnega življenjskega okolja za vse, vključno z ljudmi, ki živijo na podeželskih in oddaljenih območjih, kot so najbolj oddaljene regije. Na svojih srečanjih bi se lahko osredotočili zlasti na teme, kot so kakovost stanovanj prihodnosti, obnova, prenova in prilagojena ponovna uporaba kulturne dediščine ter izboljšave arhitekturnih natečajev in javnih naročil. Pomembno je, da se vzpostavijo sinergije z mrežo Novega evropskega Bauhauusa.

Pričakovani rezultati: izmenjava dobrih praks med evropskimi direktorji za arhitekturne politike; preučitev obstoječih zakonodajnih okvirov in ustreznih pobud na tem področju ter po možnosti začetek postopka spremljanja in spodbujanja vključevanja visokokakovostnih standardov v nove in revidirane politike in programe; ukrepi, povezani z Novim evropskim Bauhausom.

- **Varstvo kulturne dediščine pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzročijo človek**

Metode dela: dejavnosti vzajemnega učenja (delavnice, obiski) in/ali konferenca.

Obrazložitev: V odziv na naravne nesreče in krize ter nesreče in krize, ki jih povzročijo človek (kot so podnebne spremembe, pandemija COVID-19 in ruska vojna proti Ukrajini), so potrebne večje spretnosti za ocenjevanje tveganja, boljša pripravljenost na nesreče in usklajeni ukrepi s prečnim pristopom, da bi zaščitili kulturno dediščino, vključno z nesnovno kulturno dediščino. Kulturno dediščino je treba nadalje vključiti v širše politike in pobude na vseh ravneh ter obstoječe skupne evropske platforme in tekoče projekte (npr. evropski sodelovalni oblak za kulturno dediščino, HEREIN) izkoristiti za razprave in izmenjavo znanja in izkušenj na področju pripravljenosti na tveganja in njihovega upravljanja ter obnove in rehabilitacije kulturne dediščine, pri tem pa se opirati na dosedanje delo.

Pričakovani rezultati: krepitev zmogljivosti ter spretnosti deležnikov; priprava celovitega popisa ustreznih priročnikov, smernic in metodologije na evropski ravni, da se olajša dejansko oblikovanje in izvajanje ukrepov za pripravljenost na tveganja in izredne razmere v državah članicah in s strani držav članic.

- **Izmenjava informacij med stroko na področju kulturne dediščine in organi, pristojnimi za kulturne dobrine, o boju proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami**

Metode dela: sklop delavnic, ki dopolnjujejo prihodnji akcijski načrt EU za boj proti trgovini s kulturnimi dobrinami za obdobje 2023–2027, in/ali dejavnosti vzajemnega učenja

Obrazložitev: Zakonodaja EU o uvozu in izvozu kulturnih dobrin obravnava izzive čezmejne trgovine v zvezi z varstvom kulturne dediščine. Pristojni organi se soočajo z več izzivi (metode preverjanja, dokumentacija, analiza podatkov, razumevanje delovanja trga umetnin, vključno s prehodom na internet itd.). Bistveno je zagotoviti učinkovito sodelovanje med vsemi udeleženi akterji, vključno z ministrstvi za kulturo, regionalnimi in lokalnimi institucijami, strokovnjaki na področju kulturne dediščine, organi kazenskega pregona, posebnimi policijskimi organi, carinskimi in pravosodnimi organi ter strokovnjaki na trgu umetnin.

Pričakovani rezultati: ocena in izboljšanje sodelovanja med udeleženi akterji; vzajemni vpogled v metode dela; opredelitev tveganj in težav ter priprava morebitnih priporočil za izboljšave.

d) Kultura za soustvarjalna partnerstva: krepitev kulturne razsežnosti v zunanjih odnosih EU

- **Upravljanje strateškega pristopa EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru**

Metode dela: kratkoročna odprta metoda koordinacije, srečanja visokih uradnikov.

Obrazložitev: Vloga kulture v zunanjih odnosih je bila zapisana v številnih nedavnih ključnih dokumentih EU. Kljub temu sta usklajevanje in premostitev vrzeli med različnimi deležniki, vključenimi v izvajanje, še vedno izziv na vseh ravneh, tako za EU kot za države članice. Zato je treba strukturirati sodelovanje med vsemi zadevnimi akterji in zagotoviti enakopravnejšo obravnavo različnih interesov, vključno z interesi umetnikov in kulturnih delavcev. Ob upoštevanju načela soustvarjanja v zunanjih odnosih EU je treba nenehno prilagajati delovne metode, da bi oblikovali odločitve, temelječe na povezovanju, med drugim pri opredeljevanju regionalnih in tematskih prednostnih nalog (npr. v okviru partnerstev z državami kandidatkami) ali pripravi vodilnih dejavnosti EU (npr. knjižni sejmi, svetovne razstave, sejmi in festivali itd.).

Pričakovani rezultati: medsektorska in vključujoča metodologija, vključno s predlogi za prihodnje delovne strukture in metode, ki bi zagotovile okrepljen, skladen in dolgoročnejši proces kulturnega sodelovanja v mednarodnih kulturnih povezavah, v katerega bi bili vključeni vsi ustrezni deležniki

- **Ohranjanje kulturne dediščine in krepitev vloge lokalnega kulturnega in ustvarjalnega sektorja v Ukrajini**

Metode dela: srečanja strokovnih skupin ali možganskih trustov pod vodstvom Komisije ter dejavnosti vzajemnega učenja/usposabljanja; srečanja s stalnimi predstavništvi.

Obrazložitev: Ukrajinska kulturna dediščina in kulturne ustanove so bile zaradi ruske vojne v Ukrajini uničene in poškodovane ter so izpostavljene resni nevarnosti, da se bo to nadaljevalo in da bodo plen nezakonite trgovine. Zato bi bilo treba podpreti prizadevanja za njihovo ohranitev in zaščito. Proces obnove in okrevanja bi se bilo treba lotiti s krepitvijo ukrajinskih zmogljivosti in strokovnega znanja ter bi moral temeljiti na nacionalnih, mednarodnih in evropskih standardih, besedilih za določanje standardov, načelih (kot je Novi evropski Bauhaus) in pridobljenih izkušnjah ter biti skladen z evropskimi načeli kakovosti za ukrepe, ki jih financira EU in bi lahko vplivali na kulturno dediščino⁴. Podporo potrebujejo tudi ukrajinski kulturni in ustvarjalni akterji in delavci, ki se pri svojih dejavnostih še vedno soočajo s številnimi težavami. Zato bi v duhu soustvarjanja moralo biti kulturno sodelovanje z Ukrajino usmerjeno v krepitev odpornosti kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter njegove zmogljivosti za ohranjanje živahne kulturne in umetniške dejavnosti.

Pričakovani rezultati: ocena možnih skupnih ukrepov, sinergij in najboljših praks za ohranjanje, zaščito in obnovo ukrajinske kulturne dediščine in kulturnih ustanov ter za podporo ukrajinskim kulturnim in ustvarjalnim akterjem

---

⁴ <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/58799-european-quality-principles-for-eu-funded-interventions-with-potential-impact-upon-cultural-heritage>

- **Vloga kulture in kulturnih delavcev pri promociji in zaščiti demokracije in človekovih pravic v nestabilnih razmerah**

Metode dela: morebitne skupne seje z ustreznimi delovnimi skupinami Sveta; skupna konferenca/seminar za pregled stanja z Evropskim parlamentom, Svetom Evrope, Unescom in civilno družbo.

Obrazložitev: Letno poročilo ESZD o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2021 opozarja na svetovni kontekst demokratičnega nazadovanja in razširjenih kršitev mednarodnih človekovih pravic. To vpliva tudi na kulturne in ustvarjalne delavce v tretjih državah, ki si prizadevajo za obrambo demokracije, človekovih pravic, svobode umetniškega izražanja itd. Čeprav EU že zdaj spodbuja spoštovanje kulturnih pravic in raznolikosti v tretjih državah, bi lahko preučili bolj usmerjeno in sistematično podporo ob upoštevanju delovanja Sveta Evrope, Unesca in Evropskega parlamenta na tem področju.

Pričakovani rezultati: celovit pregled razmer, potreb itd. zagovornikov človekovih pravic v kulturi.

Okvirni časovni raspored delovnega načrta EU za kulturo 2023–2026 [...]

Prednostna naloga	Ukrep	2023		2024		2025		2026	
		prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica
A) Umetniki in kulturni delavci: krepitev vloge kulturnega in ustvarjalnega sektorja	Status in delovni pogoji umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev	platforma (Evropska komisija)		tematska delavnica		tematska delavnica		tematska delavnica ali (morda) konferenca	
	Umetniška svoboda	konferenca predsedstva sklepi Sveta							
	Spodbujanje digitalne preobrazbe kulturnega in ustvarjalnega sektorja			konferenca predsedstva (morda) sklepi Sveta					
	Spodbujanje zelenega prehoda kulturnega in ustvarjalnega sektorja posebnim poudarkom na energetske krizi	pregled stanja – energetska kriza		odprta metoda koordinacije ali delavnice					
	Krepitev kulturne in ustvarjalne razsežnosti v evropskem sektorju videoiger		okrogle mize in/ali srečanje možganskih trustov						

Prednostna naloga	Ukrep	2023		2024		2025		2026	
		prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica
	Sklepi Sveta o okrevanju, odpornosti in vzdržnosti kulturnega in ustvarjalnega sektorja	pregled stanja							
	Sklepi Sveta o krepitvi medkulturnih izmenjav z mobilnostjo umetnikov in zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter z večjezičnostjo v digitalni dobi					pregled stanja			
b) Kultura za ljudi: krepitev kulturnega udejstvovanja in vloge kulture v družbi	Kultura in spodbujanje demokracije: na poti h kulturnemu državljanstvu v Evropi	<i>(predstavitev študije Evropske komisije za leto 2022 – prejšnji delovni program)</i>			vzajemno učenje			(morda) konferenca	
	Kultura in zdravje		(morda) konferenca (morda) neformalno srečanje uradnikov	(kratkoročno) skupina za odprto metodo koordinacije					
	Vzpostavljanje povezav:	delavnica		skupina za odprto metodo koordinacije			delavnica		

Prednostna naloga	Ukrep	2023		2024		2025		2026	
		prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica
	krepitev večplastne vloge knjižnic kot točke dostopa do kulturnih del, spretnosti in evropskih vrednot ter njihovega posredovanja							konferenca	
	Zaščita otrok in mladih pred škodljivimi vsebinami na digitalnih platformah						delavnica		
	Najdljivost raznolikih evropskih kulturnih vsebin v digitalnem okolju	študija				(morda) delavnica			
c) Kultura za planet: aktiviranje moči kulture	Statistika na področju kulture – krepitev odpornosti v kulturi in prek nje	Delavnice/vzajemno učenje in razprave z Eurostatom in statističnimi uradi držav članic EU							
	Upravljanje na področju kulture							srečanje možganskih trustov (morda) sklepi Sveta	
	Podnebni ukrepi prek kulture, vključno z umetnostjo in kulturno			(morda) delavnica		(morda) delavnica		delavnica	(morda) sklepi Sveta
napredek pri raziskavah na tem področju, ki jih financira EU									

Prednostna naloga	Ukrep	2023		2024		2025		2026	
		prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica
	dediščino								
	Visokokakovostno življenjsko okolje za vse	srečanja evropskih direktorjev za arhitekturne politike							
		promocija pobude Novi evropski Bauhaus							
		(morda) konferenca							
	Varstvo kulturne dediščine pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek			vzajemno učenje		(morda) konferenca			
Izmenjava informacij med stroko na področju kulturne dediščine in organi, pristojni za kulturne dobrine, o boju proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami		delavnica / vzajemno učenje	delavnica / vzajemno učenje	delavnica / vzajemno učenje					

Prednostna naloga	Ukrep	2023		2024		2025		2026	
		prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica	prva polovica	druga polovica
d) Kultura za soustvarjalna partnerstva: krepitev kulturne razsežnosti v zunanjih odnosih EU	Upravljanje strateškega pristopa EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru	srečanje visokih uradnikov							
			kratkoročna odprta metoda koordinacije						
	Ohranjanje kulturne dediščine in krepitev vloge lokalnega kulturnega in ustvarjalnega sektorja v Ukrajini	srečanja strokovne skupine ali možganskih trustov pod vodstvom Komisije							
		vzajemno učenje / usposabljanje							
	Vloga kulture in kulturnih delavcev pri promociji in zaščiti demokracije in človekovih pravic v nestabilnih razmerah	srečanja s stalnimi predstavništvi							
				skupna konferenca / seminar za pregled stanja (z EP, Svetom Evrope, Unescom, civilno družbo)					
		skupna seja z zadevno delovno skupino Sveta							

Smernice za vse metode dela

Splošne smernice

- Metode dela iz delovnega načrta je mogoče prilagoditi in niso omejene na tiste, ki so navedene v točki 7 poglavja III.
- Komisija bo po potrebi zagotovila strokovno znanje (vključno s študijami in drugimi oblikami strokovnega prispevka) in logistično podporo v zvezi s predlaganimi metodami dela iz tega delovnega načrta.
- Sodelovanje je prostovoljno in po potrebi temelji na imenovanjih držav članic. Za strokovne skupine Komisije in okrogle mize se uporabljajo posebna pravila (glej spodaj).
- Komisija bo zagotovila virtualni prostor (za komunikacijo in izmenjavo dokumentov) za izbrane metode dela, če bo to ustrezno, izvedljivo in zahtevano, da bodo lahko strokovnjaki še naprej v stiku in razpravljali o ustreznih vprašanjih. Ta virtualni prostor bo odprt za imenovane udeležence iz vseh držav članic in po potrebi drugih sodelujočih držav.
- Odbor za kulturne zadeve bo na zahtevo obveščen o napredku, doseženem v zvezi z ukrepi iz delovnega načrta.
- Za vsak končni rezultat posamezne metode dela v okviru delovnega načrta bo po potrebi predlagan načrt za distribucijo in komuniciranje na evropski, nacionalni in regionalni ravni.
- O priporočilih, pripravljenih na podlagi posameznih metod dela, bo razpravljal Odbor za kulturne zadeve in po potrebi tudi druga ustrezna pripravljalna telesa, če bo ustrezno, pa bodo predložena Sveta.
- Komisija bo objavila končna poročila o vsaki metodi dela, po potrebi pa bo povzetek, ki ne bo daljši od štirih strani, prevedla v vse uradne jezike EU.

Odrpta metoda koordinacije

- Odrpta metoda koordinacije zagotavlja okvir za sodelovanje, izmenjavo in izmenjavo dobrih praks med državami članicami v zvezi z nekaterimi skupnimi temami ter omogoča pripravo nezavezujočih priporočil.
- Mandat za odrpto metodo koordinacije bo dokončno oblikoval Odbor za kulturne zadeve, po potrebi s prispevkom Delovne skupine za avdiovizualno področje in medije, in sicer na podlagi osnutka mandata, ki ga bo predlagala Komisija.
- V okviru mandata se lahko predlaga, da se v skupino za odrpto metodo koordinacije⁵ povabijo tretje strani, vključno s tretjimi državami.
- Vsaka skupina za odrpto metodo koordinacije bo na prvem sestanku strokovne skupine imenovala svojega predsednika ali sopredsednike.
- Odvisno od teme bi lahko skupino za odrpto metodo koordinacije spodbudili k oblikovanju manjših ciljnih skupin in po potrebi uporabi participativnih metod.

Dejavnosti vzajemnega učenja

- Dejavnosti vzajemnega učenja bi morale ustreznim oblikovalcem politik, strokovnim delavcem in/ali ustreznim deležnikom omogočiti izmenjavo zamisli in znanja o praksah, orodjih in metodah dela na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. Potekati bi morale v konkretnem kontekstu z uporabo močnega praktičnega pristopa.
- Posamezne države članice ali skupina držav članic lahko prevzamejo pobudo in zagotovijo strokovno znanje ali zaprosijo za strokovno znanje o tej metodi dela.
- Komisija lahko organizira tudi dejavnosti vzajemnega učenja za nacionalne, regionalne ali lokalne strokovne delavce.

---

⁵ Za namene tega delovnega načrta so „tretje države“ države iz določb členov 9 in 10 programa Ustvarjalna Evropa (Uredba (EU) 2021/818 – UL L 189, 28.5.2021, str. 47–48).

Srečanja možganskih trustov

- Srečanja možganskih trustov bi morala zagotoviti prostor za razpravo o novih, aktualnih ali inovativnih temah ter za izmenjavo mnenj o načrtih ali strategijah. Razprava bi morala biti odprta in strogo neformalna.
- Posamezne države članice ali skupina držav članic lahko v sodelovanju z ustreznimi deležniki prevzamejo pobudo in zagotovijo strokovno znanje ali zaprosijo za strokovno znanje o tej metodi dela.
- Metoda lahko vključuje eno samo srečanje ali niz srečanj, kot predlaga organ, ki je začel postopek.

Pregled stanja

- Namen pregleda stanja je pregledati in oceniti razvoj in dosežke v zvezi s temo, o kateri se je dogovoril Odbor za kulturne zadeve. Poleg tega bo to forum za vse, ki bodo sodelovali v razpravi.
- Za pregled stanja se lahko uporabi kakršna koli ustrezna oblika, npr. spletni sestanek strokovnjakov, vprašalnik, konferenca itd.

Strokovne skupine in okrogle mize pod vodstvom Komisije

- Strokovne skupine pod vodstvom Komisije so posvetovalni organi, ki jih Komisija ustanovi za svetovanje pri pripravi zakonodajnih aktov in političnih pobud⁶. Sodelujoči strokovnjaki so izbrani v skladu z notranjimi pravili Komisije.
- Komisija lahko organizira tudi okrogle mize z izbranimi udeleženci o temi, dogovorjeni v delovnem načrtu EU za kulturo.

---

⁶ Register strokovnih skupin Komisije: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home>

Glavni politični referenčni dokumenti

- Nova strateška agenda za EU za obdobje 2019–2024 (sprejeta 20. junija 2019)
- Sporočilo Komisije o novi evropski agendi za kulturo, 22. maj 2018 (COM (2018) 267 final)
- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju (COM/2020/784 final)
- Koncept o kulturni dediščini v konfliktih in krizah. Komponenta za mir in varnost v zunanjem delovanju Evropske unije (april 2021)
- Konferenca o prihodnosti Evrope – poročilo o končnem izidu (maj 2022)
- Prečiščeni različici Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije s posebnim poudarkom na členih 8, 10 in 167 PDEU (UL C 202, 7.6.2016, str. 47)
- Evropska konvencija o protipravnih ravnanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami (2017)
- Sklepi Sveta „Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju“ (UL C 210, 3.6.2021, str. 6)
- Sklepi Sveta o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru za ukrepanje (UL C 192, 7.6.2019, str. 6)
- Sklepi Sveta o oblikovanju evropske strategije za ekosistem kulturnih in ustvarjalnih gospodarskih dejavnosti (UL C 160, 13.4.2022, str. 13).
- Sklepi Sveta o upravljanju na področju kulture (UL C 393/03, 19.12.2012, str. 8)

- Sklepi Sveta o kulturi, visokokakovostni arhitekturi in grajenem okolju kot ključnih elementih pobude Novi evropski Bauhaus (UL CI 501, 13.12.2021, str. 13)
- Sklepi Sveta o pristopu EU h kulturni dediščini v konfliktih in krizah (dok. 9837/21)
- Sklepi Sveta o krepitvi medkulturnih izmenjav z mobilnostjo umetnikov in zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter z večjezičnostjo v digitalni dobi (UL C 160, 13.4.2022, str. 20)
- Sklepi Sveta o obvladovanju tveganja na področju kulturne dediščine (UL C 186, 5.6.2020, str. 1)
- Sklepi Sveta o okrevanju, odpornosti in vzdržnosti kulturnega in ustvarjalnega sektorja (UL C 209, 2.6.2021, str. 3)
- Sklepi Sveta o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022 (UL C 460, 21.12.2018, str. 12) in Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022 (COM/2022/317 final)
- Sklepi Sveta o mladih ustvarjalnih generacijah (UL C 189, 5.6.2019, str. 34)
- Izjava iz Davosa – *Towards a high-quality Baukultur for Europe* (Oblikovanje visokokakovostne gradbene kulture za Evropo), 20.–22. januar 2018
- Sklep (EU) 2017/864 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o evropskem letu kulturne dediščine (2018) (UL L 131, 20.5.2017, str. 1)
- Izjava evropskih ministrov in ministric, pristojnih za kulturo, avdiovizualno področje in medije, ki so se sestali 7. in 8. marca 2022 v Angersu
- Akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024 (JOIN/2020/5 final)

- Zelena knjiga o evropski kulturni dediščini: „*Putting Europe's Shared Heritage at the Heart of the European Green Deal*“ (Umeščanje skupne evropske dediščine v središče evropskega zelenega dogovora) (marec 2021)
- Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. septembra 2020 o kulturni obnovi Evrope (2020/2708(RSP))
- Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2021 o položaju umetnikov in okrevanju kulturnega sektorja v EU (2020/2261(INI))
- Okvirna konvencija Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (Konvencija iz Fara, 2005)
- Rimska izjava voditeljev skupine G20.
- Skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za za zunanje zadeve in varnostno politiko Evropskemu parlamentu in Svetu – Oblikovanje strategije EU za mednarodne kulturne povezave (JOIN/2016/029 final)
- Ministrska izjava o kulturi v času krize zaradi COVID-19 (april 2020)
- Listina iz Porto Santa (2021)
- Priporočilo CM/Rec(2017) državam članicam o evropski strategiji kulturne dediščine za 21. stoletje (2017)
- Uredba (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) (UL L 189, 28.5.2021, str. 34)
- Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o kulturni razsežnosti trajnostnega razvoja (UL C 410, 6.12.2019, str. 1)
- Rimska listina (2020)

- Spreminjamo naš svet: agenda ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 (A/RES/70/1)
  - Konvencija Unesca iz leta 2005 o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov
  - Konvencija Unesca o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada in pravilnik o izvajanju konvencije (Haag, 14. maj 1954)
  - Deklaracija Unesca o kulturi – Mondiacult (Mehika, 30. september 2022)
  - Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov 2347 (Digitalna knjižnica Unesca, 2017, CL/4210)
-